

การศึกษารูปแบบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้ช่วยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

The Training Course Development of Learning Management Competency for Assistant Teacher in Collages under the Office of Vocational Commission using Participatory Learning

จิรศักดิ์ หมุนขำ¹ สิริพร อังโสภา² และ อัครรัตน์ พูลกระจำง³

สาขาเทคนิคศึกษา คณะครุศาสตร์อุตสาหกรรม มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลธัญบุรี

¹E-mail : program3jee@gmail.com ; ²E-mail : siriporn_rit@hotmail.com ; ³E-mail : akkarat8@hotmail.com

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ 1) เพื่อศึกษาความต้องการด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 2) พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วยอาชีวศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม กระบวนการวิจัย ดำเนินการใน 2 ระยะเวลา ระยะที่ 1 การศึกษาองค์ประกอบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ดำเนินการใน 2 ขั้นตอน ขั้นตอนที่ 1 การสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ กลุ่มเป้าหมายในการวิจัย เป็นผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยงและครูผู้ช่วยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา เลือกแบบเจาะจง จำนวน 9 คน ขั้นตอนที่ 2 การสำรวจความคิดเห็นด้วยแบบสอบถามจากครูผู้ช่วย 545 คน การสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการสุ่มอย่างง่าย ได้จำนวน 252 คน ระยะที่ 2 การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วยอาชีวศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ด้วยการสนทนากลุ่มผู้เชี่ยวชาญ จากผู้บริหาร นักวิชาการ สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาและสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอุดมศึกษา การเลือกแบบเจาะจง จำนวน 12 คน ผลการวิจัย พบว่า 1) ดัชนีความต้องการด้านการจัดการเรียนรู้ ของครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทุกรายการมีความต้องการจำเป็น โดยมีค่า PNI modified ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ 0.15 และค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ 1) สร้างและพัฒนาเครื่องมือ (PNImodified = 0.25) 2) การวัดและประเมินผล (PNImodified = 0.24) และ 3) ตีความหมายจากข้อมูล (PNImodified = 0.23) ซึ่งสามารถนำไปเป็นสาระสำคัญในเนื้อหาสำหรับการฝึกอบรม และ 2) ผู้วิจัยยังได้ทำการพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วยอาชีวศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วมใน 2 ด้าน 1) สมรรถนะในการปฏิบัติตน 2) สมรรถนะในการปฏิบัติ โดยผลการวิเคราะห์ทางสถิติ พบว่าทุกรายการมีค่า PNI modified ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ 0.15

คำสำคัญ: การอบรมสมรรถนะการจัดการเรียนรู้, การฝึกอบรมฐานสมรรถนะ

Abstract

This research aims to 1) study the needs of learning management through participatory learning for assistant teacher in collages under the office of vocational commission 2) develop a training course of learning management competency for assistant teacher in collages under the office

of vocational commission using participatory. The research carried out into 2 phases: phase 1, study the composition of learning management competency for assistant teacher in collages under the office of vocational commission using participatory. Phase 1 has 2 steps there are 1) in-depth interviews from the 9 experts those are specialist executive mentor and assistant teacher. 2) Survey the opinion of 252 assistant teachers from 545 assistant teachers by random sampling. In phase 2, the model of training course was developed. The researcher was develop the training course using participatory method. The development process was done under focus group method from specialist executive academic from the training course and office of the higher education commission. The total samples are 12 people was sampling by purposive sampling. The results showed all competencies about learning management competency is needed (PNI_{modified} > 0.15). The most 3 competencies that assistant teacher need are tools creation and development (PNI_{modified} = 0.25), measurement and evaluation (PNI_{modified} = 0.24) and data interpretation (PNI_{modified} = 0.23), repectively. After that the model of training course of Learning Management Competency for Assistant Teacher in Collages under the Office of Vocational Commission Using Participatory was developed. The training course under participate framework was done in both performance competency and behavior competency which all statistical analysis of PNI_{modified} value is less than 0.15.

Keywords: Learning Management Competency training, Competency-based training

วันที่รับบทความ : 14 มีนาคม 2563

วันที่แก้ไขบทความ : 01 พฤษภาคม 2563

วันที่ตอบรับตีพิมพ์บทความ : 05 พฤษภาคม 2563

1. บทนำ

ทรัพยากรมนุษย์ถือเป็นปัจจัยหลักในการพัฒนาประเทศ เพราะทรัพยากรมนุษย์ที่มีศักยภาพและมีคุณภาพจะเป็นตัวขับเคลื่อนประเทศตาม แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ หากทรัพยากรมนุษย์ไม่มีคุณภาพจะส่งผลให้การขับเคลื่อนประเทศเป็นไปได้อย่างยาก ในแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติฉบับแรก ๆ ได้มีการเน้นการพัฒนาเศรษฐกิจเป็นหลัก อย่างไรก็ตามผลกลับไม่เป็นไปตามแผน อันมีสาเหตุมาจากคนไม่ได้รับการพัฒนาให้ทันกับการพัฒนาเทคโนโลยีและเศรษฐกิจ ถึงแม้จะมีการปรับแผนพัฒนาเศรษฐกิจมาเน้นที่การพัฒนาคนแล้ว ศักยภาพของคนไทยก็ยังไม่สามารถก้าวทันการพัฒนาเทคโนโลยีและเศรษฐกิจได้ทัน จึงมีการบัญญัติเรื่องการพัฒนาศักยภาพคนไทยไว้ในรัฐธรรมนูญในฉบับ ปี พ.ศ.2540 ปีพ.ศ.2550 และปีพ.ศ.2560 เป็นลำดับ อย่างไรก็ตามการพัฒนาศักยภาพคนไทยผ่านวาทกรรม “การปฏิรูปการศึกษา” ก็ยังถูกตั้งคำถาม

อยู่ตลอดเวลาว่ามีความก้าวหน้าหรือไม่อย่างไร และท้ายที่สุดจำเลยก็จะมาตกที่ครูซึ่งมีหน้าในการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ของประเทศ รองลงมาก็คือหน่วยงานที่รับผิดชอบในการจัดการศึกษารวม สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ซึ่งมีหน้าที่ในการพัฒนาบุคลากรสายวิชาชีพให้กับประเทศก็ถูกตั้งคำถามอยู่ตลอดเวลาถึงประสิทธิภาพในการบริหารระบบการจัดการในการผลิตบุคลากรสายวิชาชีพให้กับประเทศ [1]

สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาสังกัดกระทรวงศึกษาธิการ มีหน้าที่หลักในการพัฒนาบุคลากรสายวิชาชีพเพื่อรองรับการพัฒนาประเทศ ประสพปัญหามากมายหลายประการในการจัดการศึกษา โดยปัญหาหลักที่สำคัญก็คือ การขาดแคลนบุคลากร และ บุคลากรที่มีอยู่มีทักษะไม่เพียงพอในการจัดการศึกษาตามความต้องการของตลาดแรงงาน อันมีสาเหตุมาจากขาดงบประมาณในการบรรจุข้าราชการครูทำได้เพียงจ้างครูจ้างสอนเป็น

รายปีขาดความมั่นคงส่งผลถึงคุณภาพการศึกษา จนกระทั่ง ในช่วงปี พ.ศ.2560 รัฐบาลให้ความสำคัญ ต่อปัญหาในการขาดแคลนครูของสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษาได้อนุมัติงบประมาณ ให้บรรจุครูผู้ช่วยจำนวน 545 คน [2]

ครูผู้ช่วยที่บรรจุมาในช่วงเวลาตั้งแต่ปี 2560 เป็น กลุ่มครูผู้ช่วยที่มีความหลากหลายทั้ง สาขาวิชาชีพ สถาบันการศึกษาที่จบมา ส่งผลให้มีทักษะทั้งวิชาชีพ และทักษะการจัดการเรียนการสอนที่แตกต่างกัน ในขณะที่ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษามี นโยบายที่ชัดเจนที่จะผลิตบุคลากรให้ตรงตามความต้องการของสถานประกอบการ จึงได้กำหนดนโยบาย ต่าง ๆ ในการจัดการเรียนการสอน เช่น การสอนที่ มุ่งเน้นสมรรถนะในการทำงาน การสอนที่เน้น กิจกรรมการเรียนรู้ที่กระตุ้นให้ผู้เรียนมีความ กระตือรือร้นในการเรียนซึ่งบางครั้งเรียกการเรียนรู้ (Active Learning) เน้นการทำงานได้จึงกำหนด นโยบายให้ครูเน้นการสอนแบบโครงการเป็นฐาน (Project Base Learning) และการประเมินตาม สภาพจริง (การประเมินแบบ 360 องศา) เป็นผลให้ ครูต้องมีทักษะในการจัดการเรียนการสอนที่สูง ซึ่งครู ผู้ช่วย กลุ่มนี้เป็นกลุ่มที่เพิ่งจบการศึกษา มี ประสบการณ์ที่อาจไม่เพียงพอต่อการจัดการศึกษาให้ มีคุณภาพตามนโยบายของสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษาได้

การฝึกอบรมครูของสำนักงานคณะกรรมการการ อาชีวศึกษาก็มีการจัดงบประมาณให้จัดฝึกอบรมอยู่ เป็นประจำแต่ผลสัมฤทธิ์ของการฝึกอบรมของครูยังเป็น ข้อคำถามอยู่ว่ามีคุณภาพหรือไม่โดยที่ยังมี งานวิจัยจำนวนมากที่รายงานผลการวิจัยว่าคุณภาพ การจัดการเรียนการสอนของครูยังไม่มีคุณภาพ เพียงพอต่อการจัดการศึกษาในยุคปัจจุบัน ทั้งนี้ จาก การรายงานการวิจัยของสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา เรื่องมาตรฐานวิชาชีพครูการอาชีวศึกษา ผลการวิจัย สภาพและปัญหาเกี่ยวกับมาตรฐานวิชาชีพครูการ อาชีวศึกษา ไม่มีความรู้ความสามารถ ทักษะในการ จัดการเรียนการสอน ขาดความชำนาญในวิชาชีพ โดยเฉพาะครูอาชีวศึกษาที่จบใหม่ ไม่สามารถสอน วิชาปฏิบัติได้ ไม่สามารถพัฒนาสื่อการสอนและวัสดุ ช่วยสอนได้ด้วยตนเอง ไม่สามารถพัฒนาหลักสูตร

รายวิชาและหลักสูตรฐานสมรรถนะได้ รวมถึงการวัด และประเมินได้ไม่ถูกต้อง [3] สภาพการฝึกอบรมต่าง ๆ ของหน่วยงาน จะกำหนดให้ครูเข้าอบรมไม่ตรงกับ ความต้องการของครู แนวทางหนึ่งที่จะทำให้การ ฝึกอบรมมีคุณภาพคือการอบรมในทักษะที่ครู จำเป็นต้องใช้ในการปฏิบัติงานและเป็นทักษะที่ครู ต้องการพัฒนาตนเอง เพื่อเป็นแรงจูงใจให้ครูเข้า อบรม ด้วยการสำรวจความต้องการของครู แล้วทำ การออกแบบหลักสูตรการฝึกอบรมให้ตรงกับ ความ ต้องการของครู

จากประเด็นปัญหาที่กล่าวมาข้างต้นเพื่อให้ครู ผู้ช่วยจำนวนมากที่บรรจุเข้ามาได้รับการฝึกอบรมตรง ตามความต้องการของครูที่จะพัฒนาทักษะในการ จัดการเรียนการสอนเพื่อให้บรรลุตามนโยบายของ สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาผู้วิจัยจึงมี ความคิดที่จะทำการศึกษาความต้องการฝึกอบรมของ ครูผู้ช่วยและออกแบบหลักสูตรตามความต้องการ ฝึกอบรมของครู

2. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

2.1 เพื่อศึกษาความต้องการด้านการจัดการ เรียนรู้ของครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการ การอาชีวศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

2.2 พัฒนารูปแบบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบ มีส่วนร่วม

3. วิธีดำเนินการวิจัย

3.1. ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง/กลุ่มเป้าหมาย

1) ด้านเชิงปริมาณ

ประชากรในการวิจัย ได้แก่ครูผู้ช่วยสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน ประชากร 545 คน

กลุ่มตัวอย่าง ที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ ครูผู้ช่วยสังกัด สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 252 คน โดยการสุ่มตัวอย่างด้วยวิธีการ สุ่มอย่างง่าย (Sample Random Sampling) ตามตารางสำเร็จรูป ของ เครจซี่และมอร์แกน (Krejcie & Morgan) [5]

2) ด้านเชิงคุณภาพ

กลุ่มเป้าหมาย ในการศึกษาองค์ประกอบ การฝึกอบรมฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วย โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ผู้ทรงคุณวุฒิ ผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยงและครูผู้ช่วยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยการเลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling) จำนวน 9 คน

กลุ่มเป้าหมาย ในการประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม เป็นผู้เชี่ยวชาญด้านการฝึกอบรมวิชาชีพครู จำนวน 10 คน เลือกแบบเจาะจง (Purposive Sampling)

3.2. เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย

1) การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ประกอบด้วย 2 ขั้นตอน ดังนี้

(1) การศึกษาสมรรถนะของครูผู้ช่วย ใช้แบบสัมภาษณ์เชิงลึก (In-depth interview)

(2) การศึกษาองค์ประกอบของรูปแบบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ด้วยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยใช้แบบสอบถาม

2) การประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ โดยผู้เชี่ยวชาญ ใช้แบบประเมินความเหมาะสม

3.3 การเก็บรวบรวมข้อมูล

การเก็บรวบรวมข้อมูลดำเนินการวิจัยมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1) ศึกษาข้อมูลพื้นฐานองค์ประกอบของการฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จากเอกสารวิชาการ งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง และการสัมภาษณ์เชิงลึกผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 9 คน

2) สสำรวจความคิดเห็นของครูผู้ช่วยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา จำนวน 252 คน ในประเด็นความ

ต้องการฝึกอบรมฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ผู้วิจัยเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยตนเองและไปรษณีย์ จำนวน 300 ชุด ได้รับกลับมา 252 ชุด

3) จัดทำร่างรูปแบบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

4) ประเมินความเหมาะสมของรูปแบบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วยสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยการสนทนากลุ่ม (Focus group) จากผู้เชี่ยวชาญ จำนวน 12 คน

3.4 การวิเคราะห์ข้อมูล

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงคุณภาพ ใช้วิธีการการบรรยาย ตีความสร้างข้อสรุป

การวิเคราะห์ข้อมูลเชิงปริมาณ ใช้ค่าสถิติได้แก่ ค่าเฉลี่ย ร้อยละ ค่าเบี่ยงเบนมาตรฐาน และการวิเคราะห์องค์ประกอบเชิงสำรวจ (Exploratory Factor Analysis:EFA)

4. สรุปผลการวิจัย

ในการวิจัยครั้งนี้ได้ทำการศึกษาความต้องการในการพัฒนาตนเองของครูผู้ช่วยในด้านการจัดการเรียนการสอน รวมถึงได้ทำการนำผลการศึกษาความต้องการมาเป็นแนวทางในการพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมต่อไป ซึ่งผลการวิจัยสามารถแสดงได้ดังต่อไปนี้

1) ผลการศึกษาความต้องการ ของครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

ตารางที่ 1 ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

รายการ	ค่าเฉลี่ย		ระดับ	PN lb
	M	S		
1. การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้	4.75	0.49	มากที่สุด	0.20
1.1 กำหนดวัตถุประสงค์รายวิชา	4.76	0.48	มากที่สุด	0.20
1.2 กำหนดสมรรถนะรายวิชา	4.76	0.48	มากที่สุด	0.21

ตารางที่ 1 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

รายการ	คาดหวัง		ระดับ	PNib
	M	S		
1. การวิเคราะห์มาตรฐานการเรียนรู้และสาระการเรียนรู้	4.75	0.49	มากที่สุด	0.20
1.1 กำหนดวัตถุประสงค์รายวิชา	4.76	0.48	มากที่สุด	0.20
1.2 กำหนดสมรรถนะรายวิชา	4.76	0.48	มากที่สุด	0.21
1.3 กำหนดคำอธิบายรายวิชา	4.74	0.50	มากที่สุด	0.20
2. การออกแบบการจัดการเรียนรู้	4.75	0.49	มากที่สุด	0.18
2.1 กำหนดผลการเรียนรู้	4.73	0.50	มากที่สุด	0.18
2.2 จัดทำสาระการเรียนรู้	4.69	0.52	มากที่สุด	0.18
2.3 จัดทำคำอธิบายรายวิชา	4.74	0.50	มากที่สุด	0.20
2.4 กำหนดหน่วยการเรียนรู้	4.79	0.47	มากที่สุด	0.19
2.5 การวางแผนการเรียนรู้	4.81	0.45	มากที่สุด	0.18
3. การวัดและประเมินผล	4.73	0.50	มากที่สุด	0.24
3.1 วางแผนและกำหนดกรอบการวัดประเมินผล	4.73	0.50	มากที่สุด	0.22
3.2 สร้างและพัฒนาเครื่องมือ	4.74	0.50	มากที่สุด	0.25
3.3 เก็บรวบรวมข้อมูล	4.74	0.50	มากที่สุด	0.22
3.4 ตีความจากข้อมูล	4.69	0.52	มากที่สุด	0.23
3.5 สรุปและรายงานผล	4.76	0.48	มากที่สุด	0.22
4. รายงานผลการจัดการเรียนรู้	4.67	0.58	มากที่สุด	0.19
4.1 ส่วนนำ	4.71	0.55	มากที่สุด	0.18
4.2 ส่วนเนื้อเรื่อง	4.69	0.55	มากที่สุด	0.20
4.2.1 บทนำ	4.71	0.52	มากที่สุด	0.20
-หลักการ เหตุผล และ	4.79	0.47	มากที่สุด	0.22
ความสำคัญ ของการ				
ประเมินผล				
-วัตถุประสงค์การติดตาม	4.71	0.51	มากที่สุด	0.21
ประเมินผล				
-ขอบเขตของการประเมิน	4.62	0.58	มากที่สุด	0.19
4.2.2 วิธีการประเมิน	4.66	0.57	มากที่สุด	0.20
-แนวทางการประเมิน	4.62	0.58	มากที่สุด	0.20
-แหล่งข้อมูล/ประชากร	4.67	0.57	มากที่สุด	0.19
และกลุ่มตัวอย่าง				
-เครื่องมือที่ใช้ประเมิน	4.69	0.52	มากที่สุด	0.19
-การเก็บรวบรวมข้อมูล	4.64	0.62	มากที่สุด	0.22
-การวิเคราะห์ข้อมูล	4.67	0.53	มากที่สุด	0.21

รายการ	คาดหวัง		ระดับ	PNib
	M	S		
-เกณฑ์ในการประเมิน	4.64	0.58	มากที่สุด	0.22
4.2.3 ผลการประเมิน	4.69	0.56	มากที่สุด	0.19

ตารางที่ 1 (ต่อ) ผลการวิเคราะห์ความต้องการด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา

รายการ	คาดหวัง		ระดับ	PNib
	M	S		
4.2.4 สรุป อภิปรายผล และข้อเสนอแนะ	4.70	0.54	มากที่สุด	0.22
-สรุปผลการประเมิน	4.69	0.56	มากที่สุด	0.19
-อภิปรายผล	4.71	0.51	มากที่สุด	0.22
-ข้อเสนอแนะ	4.69	0.56	มากที่สุด	0.22
4.3 ส่วนท้าย	4.60	0.63	มากที่สุด	0.18
4.3.1 บรรณานุกรม	4.60	0.63	มากที่สุด	0.19
4.3.2 ภาคผนวก	4.60	0.63	มากที่สุด	0.17
รวม	4.73	0.52	มากที่สุด	0.20

จากตารางที่ 1 พบว่าดัชนีความต้องการด้านการจัดการเรียนรู้ ของครูผู้ช่วย สังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ทุกรายการมีความต้องการจำเป็น โดยมีค่า PNI modified ไม่ต่ำกว่าเกณฑ์ 0.15 และค่าความต้องการจำเป็นมากที่สุด คือ 1) สร้างและพัฒนาเครื่องมือ (PNImodified = 0.25) 2) การวัดและประเมินผล (PNImodified = 0.24) และ 3) ตีความหมายจากข้อมูล (PNImodified = 0.23)

2) การพัฒนารูปแบบการฝึกอบรมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วยอาชีวศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

จากผลการศึกษาความต้องการของครูผู้ช่วยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาพบว่า ครูผู้ช่วยมีความต้องการในการพัฒนาศักยภาพด้านการจัดการเรียนการสอนในเรื่อง การสร้างและการพัฒนาเครื่องมือ การวัดและการประเมินผล และการตีความหมายจากข้อมูลมากที่สุด ผู้วิจัยจึงได้นำหัวข้อเหล่านั้นมาเป็นเนื้อหาหลักในหลักสูตรฝึกอบรม โดยใน

การพัฒนาารูปแบบหลักสูตรฝึกอบรมเริ่มจาก การหาความต้องการของครูผู้ช่วย จากนั้นนำความต้องการนั้น มาพัฒนาารูปแบบหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อพัฒนาสมรรถนะ ของครูผู้ช่วย จากนั้นทำการสร้างคู่มือและเอกสารสำหรับการฝึกอบรม จากนั้นทำการนำารูปแบบฝึกอบรมนั้นไปทดลองอบรม และทำการประเมินผลของรูปแบบหลักสูตรฝึกอบรมเพื่อทำการพัฒนา ปรับปรุงตามคำแนะนำของผู้เชี่ยวชาญ และสุดท้ายนำารูปแบบการฝึกอบรมที่พัฒนาขึ้นไปใช้ในการพัฒนาสมรรถของครูผู้ช่วยด้านการจัดการเรียนการสอนในหน่วยงานของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาต่อไป โดยรูปแบบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วยอาชีวศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งสามารถอธิบายในรายละเอียดในแต่ละขั้นตอนได้ดังนี้

ขั้นตอนที่ 1 Need Analysis คือการวิเคราะห์รวบรวมข้อมูลพื้นฐานเอกสารที่เกี่ยวข้องกับสมรรถนะของครูผู้ช่วย เพื่อทราบถึงความต้องการพัฒนาของครูผู้ช่วย โดยในการรวบรวมข้อมูลความต้องการของครูผู้ช่วยนี้ได้ดำเนินการดังนี้

1) ศึกษาเอกสาร กฎหมาย ระเบียบหลักเกณฑ์ ก.ค.ศ. และงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2) สัมภาษณ์เชิงลึก ผู้เกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยงและครูผู้ช่วย

3) จัดทำแบบสอบถาม เพื่อสอบถามผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยงและครูผู้ช่วย

จากนั้นนำข้อมูลทั้งหมดมาวิเคราะห์เนื้อหาที่ครูผู้ช่วยต้องการพัฒนาตนเอง และนำข้อมูลที่ได้จากการวิเคราะห์มากำหนดสมรรถนะของครูผู้ช่วย

ขั้นตอนที่ 2 Process คือการจัดทำารูปแบบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วย ซึ่งมีขั้นตอนดังต่อไปนี้

1 การออกแบบหลักสูตรฝึกอบรมครูผู้ช่วย โดยมีส่วนร่วมจากผู้เกี่ยวข้อง คือ ผู้บริหาร ครูพี่เลี้ยงและครูผู้ช่วย ซึ่งหลักสูตรนี้ถูกสร้างภายใต้กรอบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ในการออกแบบหลักสูตร ทำโดยศึกษาทฤษฎีต่าง ๆ งานวิจัยที่

เกี่ยวข้อง และความจำเป็นของครูผู้ช่วยที่ได้จากกระบวนการวิเคราะห์ในขั้นตอนแรก

2 การสร้างเอกสารประกอบการฝึกอบรม ซึ่งเป็นขั้นตอนพัฒนาจัดทำสื่อเอกสารเพื่อใช้สำหรับการฝึกอบรมครูผู้ช่วย ซึ่งประกอบไปด้วย วัตถุประสงค์ กิจกรรมการใช้ชุดฝึกอบรม สื่อการฝึกอบรม การวัดและประเมินผลและอื่น ๆ ที่ส่งเสริมให้ครูผู้ช่วยได้รับประสบการณ์ในการฝึกอบรม เพื่อให้ครูผู้ช่วย สามารถปฏิบัติงานได้อย่างถูกต้อง

3 การฝึกอบรมฐานสมรรถนะภายใต้ารูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม ซึ่งได้มีการจัดการฝึกอบรมเพื่อนำารูปแบบการฝึกอบรมไปทดลองใช้กับกลุ่มตัวอย่างซึ่งเป็นครูผู้ช่วยจำนวน 22 คน

4 การประเมินผลการปฏิบัติงานจากการฝึกอบรม ด้วยเครื่องมือในการประเมินผล ได้แก่ แบบทดสอบ แบบสัมภาษณ์ และแบบสอบถาม

ขั้นตอนที่ 3 Respond คือการศึกษาติดตามผลการตอบสนองของการฝึกอบรม (Respond) เป็นขั้นตอนที่ติดตามในสถานศึกษาเพื่อศึกษาผลจากการปฏิบัติงานของครูผู้ช่วยในด้านการจัดการเรียนรู้ จากผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคือ ผู้บริหาร ครูผู้ช่วย ครูพี่เลี้ยงและเพื่อนครูผู้สอน ซึ่งประกอบด้วยขั้นตอนดังนี้

1 การแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ระหว่างผู้มีส่วนเกี่ยวข้อง ผู้บริหาร ครูผู้ช่วย ครูพี่เลี้ยง และสถานประกอบการ

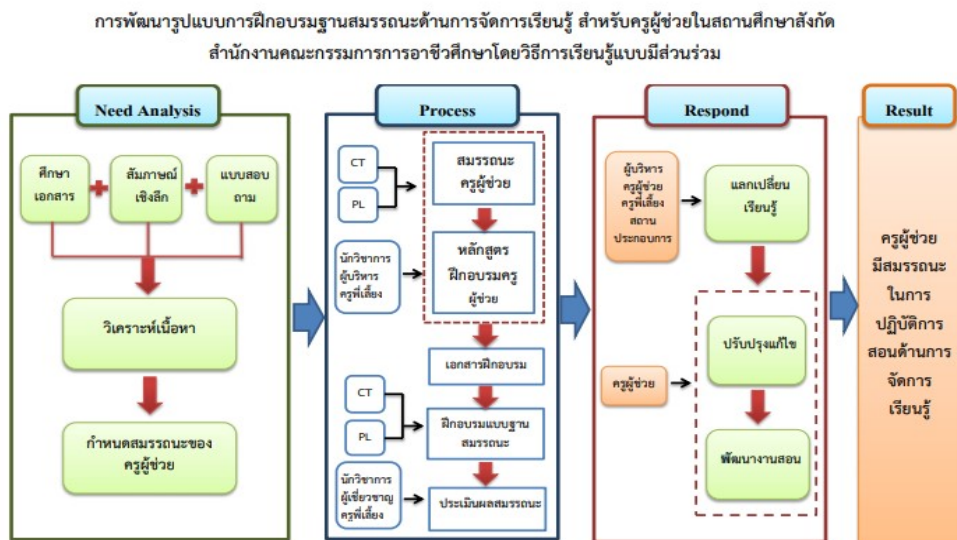
2 ปรับปรุงแก้ไข เป็นการนำข้อมูลที่ได้จากการแลกเปลี่ยนเรียนรู้เรื่องของการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วย มาปรับปรุงแก้ไข โดยมีผู้มีส่วนเกี่ยวข้องคือ ผู้บริหาร ครูผู้ช่วย ครูพี่เลี้ยงและเพื่อนครูผู้สอน

3 การพัฒนางานสอน คือ ครูผู้ช่วยนำข้อมูลวิธีการที่ได้รับจากการเสนอแนะมาพัฒนางานสอนของตนเอง

ขั้นตอนที่ 4 คือ Result คือ ผลลัพธ์ที่คาดหวัง ซึ่งการพัฒนาารูปแบบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับ ครูผู้ช่วยในสถานศึกษาสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาโดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม มี

ความคาดหวังว่าครูผู้ช่วย ของสำนักงาน คณะกรรมการการอาชีวศึกษา มีสมรรถนะในการ ปฏิบัติการสอนด้านการจัดการเรียนรู้ เกิดคุณภาพ กับผู้เรียน

โดยรูปแบบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะด้านการ จัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วยอาชีวศึกษา โดยวิธีการ เรียนรู้แบบมีส่วนร่วม แสดงในรูปที่ 1

รูปที่ 1 รูปแบบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วยอาชีวศึกษา โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

5. อภิปรายผล

จากหลักเกณฑ์และวิธีการการเตรียมความพร้อม และพัฒนาอย่างเข้ม ของสำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา [4] ได้กำหนดสมรรถนะของข้าราชการครูผู้ช่วยไว้ 2 หมวด คือ 1.หมวดการปฏิบัติตน มี 6 องค์ประกอบคือ 1) ด้านวินัย คุณธรรม จริยธรรม 2)มาตรฐานวิชาชีพ และจรรยาบรรณวิชาชีพครู 3)เจตคติที่ดีต่อวิชาชีพครู 4)การพัฒนาตนเอง 5)การพัฒนาบุคลิกภาพและ 6)การดำรงชีวิตที่เหมาะสม หมวดที่ 2 การปฏิบัติงาน มี 5 องค์ประกอบ คือ 1)การจัดการเรียนรู้ 2)การพัฒนาผู้เรียน 3)การพัฒนาวิชาการ 4)การพัฒนาสถานศึกษา และ 5)ความสัมพันธ์กับชุมชน จากการวิจัยนี้ ได้ผลการสำรวจความต้องการด้านการจัดการเรียนรู้ ในหมวดการปฏิบัติงาน ที่จำเป็นของครูผู้ช่วย พบความต้องการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วย เป็นสำคัญ ซึ่งเป็นไปตามหลัก ในการศึกษา

องค์ประกอบของหลักสูตรการฝึกอบรมครูผู้ช่วย เพื่อการสอนวิชาชีพด้วยรูปแบบการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม โดยกระบวนการสอนแบบโครงงานเป็นฐาน โดยประยุกต์ใช้รูปแบบการประเมิน CIPP Model ของ Daniel L. Stufflebeam [6] ในการประเมินผลนั้น พิจารณาจาก 1) การศึกษาการฝึกอบรมฐานสมรรถนะ ด้านการจัดการเรียนรู้ของ ครูผู้ช่วย จากผลการสำรวจความต้องการฝึกอบรมของครูผู้ช่วยซึ่งพบว่า ครูผู้ช่วยให้มีความสำคัญกับสมรรถนะในการจัดการเรียนรู้ ในการปฏิบัติงานมากกว่าการปฏิบัติตน อันเนื่องมาจาก ครูผู้ช่วยส่วนใหญ่เพิ่งผ่านการสอบบรรจุเข้ามา ยังขาดความรู้ความสามารถในการจัดการเรียนการสอน จึงต้องการเน้นที่จะได้รับการพัฒนาด้านการจัดการเรียนรู้ สอดคล้องกับผลการประเมินความเหมาะสม ของผู้บริหาร และนักวิชาการ ให้ความสำคัญในประเด็นสมรรถนะการจัดการเรียนรู้สำหรับครูผู้ช่วย และสอดคล้องกับ

นโยบายของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ในการจัดการศึกษาแบบฐานสมรรถนะ

2) รูปแบบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้ช่วย โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 3) คู่มือการใช้รูปแบบการฝึกอบรมฐานสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้ช่วย โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม 4) หลักสูตรการฝึกอบรมฐานสมรรถนะ (CBT) ด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้ช่วย โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (PL) 5) นำหลักสูตรการฝึกอบรมฐานสมรรถนะ (CBT) ด้านการจัดการเรียนรู้ สำหรับครูผู้ช่วย โดยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม (PL) ไปใช้ในการฝึกอบรม 6) ประเมินรูปแบบการฝึกอบรมสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ของครูผู้ช่วย ด้วยวิธีการเรียนรู้แบบมีส่วนร่วม

6. ข้อเสนอแนะ

1) ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

สมควรที่จะกำหนดนโยบายในการจัดการฝึกอบรมให้กับครูผู้ช่วยในสังกัดสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ให้ครูผู้ช่วยทั้งหมดได้รับการพัฒนาสมรรถนะด้านการจัดการเรียนรู้ ก่อนการแต่งตั้งบรรจุตำแหน่งครู

2) ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากผลการสำรวจความต้องการในการฝึกอบรมของครูผู้ช่วยยังมีความต้องการฝึกอบรมในสมรรถนะอื่นในระดับสูงเช่น สมรรถนะในการพัฒนาผู้เรียน และสมรรถนะในการพัฒนางานวิชาการ จึงควรทำการวิจัยเพื่อพัฒนาหลักสูตรฝึกอบรมและทำการฝึกอบรมให้กับครูผู้ช่วยจะเป็นการยกระดับคุณภาพในการจัดการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษาในอนาคต

7. เอกสารอ้างอิง

- [1] สำนักวิชาการสำนักงานเลขาธิการสภาผู้แทนราษฎร. (1 สิงหาคม 2562). บทบัญญัติการศึกษาตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย พุทธศักราช 2560 สืบค้นจาก <http://www.parliament.go.th/libraly>.
- [2] สำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา ประกาศสำนักงานคณะกรรมการการอาชีวศึกษา, รับสมัครคัดเลือกบุคคลเพื่อบรรจุและแต่งตั้งเข้ารับราชการเป็นข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา ตำแหน่งครูผู้ช่วย, เมษายน 2560.
- [3] อร่ามศรี อาภาอดุล และคณะ, “รายงานงานวิจัย เรื่อง มาตรฐานวิชาชีพครูอาชีวศึกษา,” กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยเทคโนโลยีราชมงคลสำนักงานเลขาธิการคุรุสภา, 2555
- [4] สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา, หลักเกณฑ์และวิธีการเตรียมความพร้อมและพัฒนาอย่างเข้มข้น. กรุงเทพฯ: สำนักงานคณะกรรมการข้าราชการครูและบุคลากรทางการศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ, 2548.
- [5] Krejcie, R. V. & Morgan, D. W., “Determining Sample Size for Research Activities,” Educational and Psychological Measurement, Vol 30, No. 3, pp. 607-610. 1970.
- [6] Stufflebeam, D.L., Madam, C. F., & Kelladhan, T., The CIPP model for evaluation in Evaluation model, Boston, MA: Kluwer Academic, 2000.